

PÍSEMNÁ PŘÍPRAVA

Název předmětu: Taktika dělostřelectva
Garant předmětu: kpt. Ing. Jan IVAN, Ph.D.
Zpracoval: kpt. Ing. Jan IVAN, Ph.D.
Téma: T12: Použití dělostřelectva v obranných činnostech (2p + 2c)
Vzdělávací cíl: Objasnit místo, úkoly a zásady bojového použití dělostřelecké baterie při palebné podpoře defenzivních taktických činností.

Obsah:

- 1) Místo a úkoly dělostřelecké baterie (oddílu) v defenzivních taktických činnostech
- 2) Úkoly dělostřelecké (společné palebné) podpory v obraně
- 3) Palebný systém
- 4) Bojová sestava
- 5) Manévr v průběhu obrany
- 6) Činnost při vedení obrany
- 7) Velení baterii v obraně
- 8) Boj na zdrženou
- 9) Činnost ve specifických podmínkách v obraně
- 10) Doporučená literatura

1) Místo a úkoly dělostřelecké baterie (oddílu) v defenzivních taktických činnostech

Defenzivní taktické činnosti (DTC) provádí jednotky k odrazení protivníka, který je v převaze ve snaze způsobit mu ztráty a zabránit v dosažení úspěchu v boji. Pomocí defenzivních taktických činností lze oslabit protivníka, ale nelze pomocí nich dosáhnout vítězství v boji.

Defenzivní taktické činnosti zahrnují:

- obranu a to *poziční* anebo *manévrovou*,
- boj na zdrženou.

Obrana. Cílem poziční obrany je zmařit útok protivníka udržením prostoru obrany. Cílem manévrové obrany je porážka protivníka jeho destrukcí uvnitř bráněného prostoru.

Boj na zdrženou. Při boji na zdrženou (BNZ) dochází k vědomému vzdávání se bráněného prostoru k získání času k obnově bojeschopnosti nebo vytvoření podmínek pro následnou bojovou činnost (výměna prostoru za čas).

Dělostřelectvo je významným prostředkem bojové podpory úkolových uskupení v defenzivních taktických činnostech a svým palebným působením vytváří podmínky pro splnění úkolů bránících se jednotek a útvarů. V rámci palebného ničení:

- vede obranné palby – k ochraně jednotek při odrážení zteče, mezer a boků BS;

- vede krycí palby – *k ochraně jednotek, zejména k vyřazení obrněných a zvláště důležitých cílů;*
- vede zabraňující palby – *k zabránění přístupu protivníka do důležitých prostorů a směrů;*
- provádí dělostřeleckou přípravu – *před zahájením (proti)útoků bojových jednotek;*
- provádí protibaterijní činnost – *průzkumné a palebné působení k vyřazení palebných jednotek protivníka.*

Při vedení **všeobecné palebné podpory** bránících se vojsk dělostřelectvo zejména umlčuje palebné prostředky protivníka a narušuje jeho přesuny a rozvinování k útoku.

Při vedení **přímé palebné podpory** dělostřelectvo ničí a umlčuje živou sílu a palebné prostředky a minometné jednotky protivníka, jeho místa velení, spojení a průzkumu na taktickém stupni a jiné důležité cíle ve svém dostřelu.

Minometné jednotky v obraně ničí a umlčují živou sílu a palebné prostředky, místa velení a průzkumné prostředky protivníka v útočících praporech (rotách) prvního sledu. Vzhledem k charakteru účinku tříštivých a tříštivotrhavých min je neefektivní jejich použití k vyřazování obrněných prostředků.

Kromě vyřazování cílů protivníka, je-li k dispozici speciální munice, mohou děla a minomety krýt dýmem vlastní jednotky před průzkumem a palbou protivníka, popřípadě v noci osvětlovat terén.

Organické minometné baterie a přidělené dělostřelecké baterie (oddíl) úkolových uskupení realizují zejména přímou palebnou podporu ÚU. V jednotlivých případech se mohou účastnit ničení vzdušných výsadků a speciálních odřadů, které pronikly do hloubky obrany (dělostřelectvo druhosledových ÚU). Dělostřelecké baterie (oddíl) se mohou v rámci svého dostřelu a možností dělostřeleckého průzkumu podílet i na plnění úkolů všeobecné palebné podpory a to zejména při rozvinování jednotek protivníka k útoku.

2) Úkoly palebné (dělostřelecké) podpory v obraně

Určujícím faktorem plánování obranného boje je hloubka rozkrytí zámyslu činnosti protivníka.

Při plánování, velitel ÚU rozděluje vedení obranného boje do fází, od kterých důstojník štábu odpovědný za plánování činnosti dělostřelectva (náčelník MKP nebo SKP) odvozuje **úkoly palebné (dělostřelecké) podpory** tak, aby co nejlépe podporovaly záměr plnění bojového úkolu (CONOPS) velitele.

Záměr (koncepce) dělostřelecké podpory vychází z koncepce palebné podpory, kterou schvaluje velitel ÚU. Pro dělostřelectvo se v jednotlivých fázích obrany stanoví jeden nebo i více úkolů palebné podpory.

Typické **úkoly palebné (dělostřelecké) podpory** ÚÚ v obraně jsou:

1. dělostřelecké ničení protivníka na přístupech k obraně (BÚU, úkol všeobecné PP);
2. dělostřelecká podpora boje v pásmu krycích jednotek;
3. dělostřelecká podpora odrážení zteče předního okraje;
4. dělostřelecká podpora boje v hloubce obranného postavení;
5. dělostřelecká podpora jednotek provádějících protizteč.

Jedním ze základních předpokladů pro plnění úkolů dělostřelectva je dostatečné omezení působení vzdušných prostředků protivníka.

3) **Palebný systém**

Obrana musí být pružná a odolná. S ohledem na rozkrytí zámyslu činnosti protivníka se buduje tak, aby v jednotlivých fázích boje zohledňovala různé možnosti činnosti protivníka a jeho přístupů k obranným postavením nebo čarám. Možnost plánovat palby na předem zjištěné cíle je malá a plánují se pouze sektory nebo směry palebné činnosti jednotek. Proto k palebnému ničení protivníka v obraně organizuje velitel ÚÚ **palebný systém**.

Na podkladě rozhodnutí velitele ÚÚ (výběru varianty boje) vytváří důstojník štábu odpovědný za plánování činnosti dělostřelectva (náčelník MKP nebo SKP) pro splnění úkolů palebné (dělostřelecké) podpory v obraně také palebný (pod) systém dělostřelectva.

Palebný systém dělostřelectva je součástí vševojskového palebného systému ÚÚ a musí být provázán s (se):

- palebnými systémy prostředků přímé střelby bojových jednotek (útvarů),
- systémem ženijních zátarasů,
- palebnými pásmy protitankových prostředků (odřadů, záloh - pokud jsou vytvářeny),
- plánovanými údery vzdušných prostředků palebné podpory (vrtulníků, letadel),
- plánovanými palbami a prostory palebné činnosti dělostřelectva nadřazeného stupně.
-

Při **vytváření palebného systému dělostřelectva** se posuzují maximální a minimální dálky střelby a v terénu se upřesňují bezpečnostní vzdálenosti od výbuchů vlastních střel a další koordinační opatření. Součástí tvorby palebného systému dělostřelectva je **palebné plánování**. K efektivitě palebného systému dělostřelectva přispívá vhodné rozmístění pozorovacích stanovišť dělostřeleckého průzkumu.

Palebný systém dělostřelectva úkolového uskupení se obvykle skládá z:

- plánovaných prostorů hromadných paleb (BÚU, vede jeden a více děl.oddílů)
- úseků soustředěných a samostatných paleb,
- čar nepohyblivých a pohyblivých přehradných paleb,
- garantovaných paleb, provedených na signál (vyžádání) velitele bojové jednotky (čety, roty),
- popřípadě i z palebných sektorů dělostřelectva vyčleněného pro přímou střelbu.

Hlavnové palebné jednotky v prostorech palebných postavení se připravují k přímé střelbě na tanky a další bojové prostředky protivníka.

Ke klamání protivníka o palebném systému, vždy však pouze v souladu s plánem klamání velitele ÚU, se mohou použít vyčlenit kočující děla a budovat klamná palebná postavení.

4) Bojová sestava

Bojový prapor, který je součástí brigádního úkolového uskupení (BÚU), se brání zpravidla bez posílení a jeho dělostřelecká podpora je vyžadována prostřednictvím místa koordinace palby (MKP). Minometná baterie zpravidla zůstává v podřízenosti velitele praporu. Rotě působící v prostoru činnosti krycích sil může být dočasně přidělena část a někdy i celá minometná baterie.

Dělostřelecké jednotky vyvádějí do bojové sestavy (BS) z prostoru soustředění, vyčkávacího postavení, prostoru denního nebo nočního odpočinku nebo z místa stálé posádky a to přesunem nebo přepravou. Plánování, rekognoskace a organizace přesunu se provádí podle obecných pravidel.

Zaujetí bojové sestavy může probíhat v dotyku nebo mimo dotyk s protivníkem.

V dotyku s protivníkem se zaujetí bojové sestavy provádí zpravidla v noci. Přechází-li úkolové uskupení do obrany po předchozí útočné činnosti v dotyku s protivníkem, je výhodné ponechat mu posilové prostředky, které byly přiděleny pro plnění původního úkolu.

Zaujetí bojové sestavy může být jednou z fází boje.

Bojová sestava baterie (oddílu) v obraně je prostorově náročná. Musí zajistit pevnost a pružnost palebného systému a ochranu baterie (oddílu) před účinky palebného a elektronického působení protivníka. Toho se dosahuje zejména:

- včasnou rekognoskací prostorů rozvinování dělostřelectva a os pro manévr
- využitím ochranných vlastností terénu,
- rozptýlením prvků BS – míst velení a ostatních míst v prostoru vyčkávacího postavení, palebných postavení, prostředků DPz a ostatních prvků sestavy,
- dynamickým manévrem pohybem mezi prostory palebných postavení i uvnitř prostorů palebných postavení
- maskováním
- ženijním budováním prvků bojové sestavy s důrazem na palebná postavení a místa velení
- správně organizovaným přímým zajištěním baterie,
- předem připravenými opatřeními k likvidaci následků napadení protivníkem a k obnovení bojeschopnosti.

K plnění úkolů palebné podpory v obraně dělostřelecká (minometná) baterie (oddíl) zaujímají **prostory prostor palebných postavení**:

- hlavní prostor palebných postavení (HPPP),
- dočasný prostor palebných postavení (DPPP),
- záložní prostor palebných postavení (ZPPP).
-

Rozměry PPP se stanovují v souladu s obecnými zásadami. (T6: *Zásady použití dělostřelecké čety a baterie v boji*).

Při **zaujetí prostoru palebných postavení** baterie zpravidla zaujímá vyčkávací postavení nebo v jednotlivých případech i přímo palebné postavení. Je-li to účelné, připravují se palebná stanoviště pro přímou střelbu k ničení protivníka, který pronikl do PPP. Velitel baterie a velitelé čet zpracovávají schémata přímého zajištění. Stanoviště děl pro vedení přímé střelby musí zajistit vzájemný palebný styk (překryv palebných sektorů). Velitelé děl zpracovávají Schéma palby děla.

Přístupy k palebným postavením (PPP) se mohou zaminovávat.

Hlavní prostor palebných postavení se zaujímá při vyvedení do BS. Určuje se zpravidla ve vzdálenosti do 6 km od předního okraje vlastních vojsk a mimo přímý dosah PT prostředků a systémů přímé střelby protivníka (tanků, BVP).

- minometné baterie v prostorech obrany organického praporu, mimo tankové směry (1-2 km od předního okraje vlastních vojsk),
- dělostřelecký oddíl přidělený BÚU v jeho prostoru obrany, je-li to možné mimo prostor obrany praporů 1. sledu (3-6 km od předního okraje vlastních vojsk).

Ve výjimečných případech, palebná baterie přidělená praporu, v jeho prostoru obrany.

Záložní prostor palebných postavení pro manévr **do hloubky**. Plánuje se minimálně jeden s hloubkou prostoru (3-5 km) za prostory obrany praporů druhého sledu. Při vedení manévrové obrany i více.

Záložní prostor palebných postavení pro manévr **do boku**. Plánují se při vedení obrany na široké frontě nebo při možnosti přenesení směru hlavního úderu protivníka mimo vyhodnocený směr.

Dočasný prostor palebných postavení se zaujímá k ničení a umlčování protivníka na přístupech k obraně a k podpoře boje jednotek na předsunutých postaveních. Určuje se blíže k přednímu okraji a v jednotlivých případech i před přední okraj obrany. Dočasné prostory palebných postavení jsou zpravidla plánovány pro jednotlivé baterie, někdy i jen palebné čety. Prostory palebných postavení minometných jednotek se určují na netankových směrech. Předpokládá-li se vysazení taktického vzdušného výsadku protivníka v hloubce vlastní obrany, plánují a rekognoskují se prostory palebných postavení a osy pro manévr baterie (oddílu) z HPPP do pravděpodobných prostorů vysazení TVV protivníka.

5) Manévr v průběhu obrany

Manévr pohybem dělostřelecké baterie (oddílu) a jeho kalkulace se řídí podle obecně platných zásad a provádí se pokud možno podle plánu. Mezi PPP hovoříme o přemístění, uvnitř PPP o manévru. (T6: Zásady použití dělostřelecké čety a baterie v boji).

Pro řízení manévru pohybem platí obecné pravidlo že:

- přemístění mezi PPP - provádí velitele baterie (oddílu) na rozkaz nebo se svolením nadřízeného velitele,
- manévru uvnitř PPP – řídí velitel baterie.
-

Přemístění z DPPP do HPPP musí baterie provést tak, aby byla včas dosáhla připravenosti k plnění palebných úkolů z HPPP.

Přemístění z HPPP do ZPPP se provádí po bateriích, popř. po četách tak, aby byla v maximální možné míře zachována schopnost poskytování palebné podpory.

Přemístění dělostřelectva ÚU mezi PPP musí být sladěno s plánem manévru bojových jednotek (útvárů) a působením ostatních součástí palebné podpory úkolového uskupení.

6) Činnost při vedení obrany

Ničení protivníka na přístupech k obraně

Ničení protivníka na přístupech k obraně (jedná se zpravidla o úkol všeobecné palebné podpory) provádí baterie z rozhodnutí velitele ÚU. K tomu baterie zaujímá DPPP a zpravidla vede palby od čáry maximálního dostřelu do doby přechodu hlavních sil protivníka do útoku (rozvinování do BS k útoku).

Cílem palebného ničení je vyřazovat vojska protivníka ve výchozích prostorech pro útok, vést boj s dělostřelectvem protivníka, narušovat systémy velení a řízení, umlčovat prostředky PVO protivníka na směrech činnosti vlastního letectva a zpomalovat a narušovat přesuny vojsk protivníka k přednímu okraji.

K efektivní realizaci palebného ničení v hloubce sestavy protivníka je nezbytné zajistit průzkumové údaje o cílech a nejlépe i porovnatelnost účinků palby. Pro průzkum a opravování palby se využívá vzdušný a radiolokační průzkum. Může být využito i jednotek vojskového průzkumu.

Proti přesunujícím se proudům musí (v současných podmínkách AČR) působit nejméně dělostřelecký oddíl.

Baterie se musí z DPPP přemístit tak, aby byla ve stanoveném čase dosáhla připravenosti k plnění palebných úkolů z HPPP.

Dělostřelecká podpora boje v pásmu krycích sil

Dělostřelecká podpora boje v pásmu krycích sil se provádí při přímé podpoře jednotek krycích sil. Vede se od přechodu hlavních sil do útoku po jeho rozvinutí do BS pro útok.

Cílem je ničit a umlčovat průzkumné jednotky a předvoje protivníka, podporovat boj jednotek krycích sil na předsunutých postaveních a v bojových zajištěních, palbou krýt odchod krycích sil (KS) z postavení před hlavním pásmem obrany.

Minometné jednotky nesou hlavní tíhu palebné podpory boje KS. Přehradnými palbami brání zteči na předsunutých postaveních, kryjí jejich mezery a boky. Rotě KS se přiděluje minometná četa nebo až minometná rota.

Dělostřelecký oddíl BÚU se úkolu zpravidla účastní vyčleněnými bateriemi a prostředky dělostřeleckého průzkumu. **Palebná baterie** zpravidla zaujímá DPPP tak, aby svým palebným působením nerozkryla hlavní obranná postavení úkolového uskupení. Ničí a umlčuje zejména průzkumné, předsunuté a minometné jednotky protivníka.

Se zahájením dělostřelecké přípravy protivníka se těžiště jednotek hlavňového dělostřelectva koncentruje na vyřazování dělostřeleckých jednotek protivníka. Míra zapojení dělostřelectva ÚU bude závislá na celkové organizaci protibaterijní palebné činnosti v prostoru operace.

Ke krytí odchodu jednotek krycích sil zintenzivňuje palba děl. Jednotky překračují přední okraj obrany např. průchody v minových polích a zaujímají své místo v BS (zpravidla ve druhém sledu). Na signál – provádí palebná baterie včasné přemístění do HPPP, tak aby zde byla připravena k plnění palebných úkolů před zahájením zteče protivníka.

Dělostřelecká podpora odrážení zteče předního okraje

Dělostřelecká podpora odrážení zteče předního okraje je hlavním úkolem palebné podpory v obraně a plní ji veškeré dělostřelecké jednotky úkolového uskupení. Vede se od přechodu protivníka ke zteči až do ukončení boje o první obranná postavení nebo až prostory obrany rot 1. sledu.

Cílem palebného ničení je způsobit protivníkovi takové ztráty, které odrazí a zastaví jeho útok, případně takové ztráty, které vytvoří předpoklady k jeho zastavení a zničení v hloubce obrany.

Vzhledem k tomu, že čas přechodu protivníka ke zteči v jednotlivých případech nelze určit, vedou se průběžně palby i na další cíle zjištěné na blízkých přístupech k obraně.

Minometné baterie vedou obranné a krycí palby na pozorovaného útočícího protivníka k podpoře rot 1. sledu, kryjí mezery a boky bojové sestavy praporu a přístupy k ženíjným zátarasům. Minometná palba se zahajuje zpravidla až při pozorování rozvinutého protivníka z pozemních pozorovatelů.

Dělostřelecké baterie (oddíl) vyřazuje jednotky prvního sledu útočícího protivníka před předním okrajem a v hloubce prostoru obrany praporů prvního sledu, pokračuje v boji s minomety, palbou kryje přístupy k ženiijním zátarasům a mezery mezi nimi. Palebné úkoly plní soustředěnými, samostatnými a přehradnými palbami.

Prvky oddílu vyčleněné k úkolům všeobecné palebné podpory anebo dělostřelectvo nadřazeného pokračuje v protibaterijní činnosti a zabraňujícími palbami (soustředěnými a hromadnými) izolují 2. sledy a zálohy protivníka.

Na signál – provádí dělostřelecké jednotky včasné přemístění do ZPPP.

Dělostřelecká podpora boje v hloubce obrany

Vedena zpravidla ze ZPPP, při vedení manévrové obrany dělostřelecké jednotky (oddíl) palbou kryjí organizovaný ústup do dalších postavení a podporuje boj na nově zaujatých čarách. Při vedení poziční obrany podporuje dělostřelectvo boj o udržení obranných postavení jednotek na druhém sledu, na mezilehlých a příčných postaveních.

Cílem palebného ničení je způsobit protivníkovi takové ztráty, které mu znemožní prolomit pásmo obrany. Ke splnění úkolu se používá veškeré dělostřelectvo. Vyřazují se obdobné cíle protivníka a vedou se stejné druhy paleb jako při odrážení zteče protivníka na předním okraji. Důležitý je boj s tanky a obrněnými cíli protivníka.

V případě, že protivník pronikl do prostorů palebných postavení nebo napadl palebné jednotky během přemístění do ZPPP, ničí hlavnové baterie cíle přímou střelbou. Rozhodnutí a povely k palbě vydávají velitelé baterií (čet).

Dělostřelecká podpora jednotek provádějících protizteč se realizuje podle zásad palebné podpory útoku.

V závislosti na taktické situaci může baterie (oddíl) přípravnými palbami krýt bojové jednotky zálohy nebo 2. sledu, které se přemísťují a organizují na čáru (prostoru) a jedním až dvěma palebnými přepady provést krátkou dělostřeleckou přípravu, popř. i doprovod protizteče.

Je-li úkolem protizteče obnovení předního okraje obrany, přechází následně dělostřelecké jednotky k vedení paleb, které mají zabezpečit dosaženou čáru a odráží zteče protivníka podle zásad vedení obrany.

7) Velení baterií v obraně

Přidělení palebné baterie praporu v obranném boji nebo samostatné působení takového praporečnického úkolového uskupení v obraně je nestandardní.

Pro správné plánování a kvalitní přípravu baterie k podpoře obranného boje úkolového uskupení budou hrát významnou roli rekognoskace.

Náčelníci prvků koordinace palby (SKP, MKP) se budou účastnit rekognoskací nadřízno velitele ÚU respektive praporu na předním okraji prostoru obrany praporu, zde si ujasňují zejména:

- pravděpodobné směry útoku protivníka;
- předpokládané čáry rozvinování protivníka do bojových sestav;
- průběh předního okraje obrany a úkol bránícího se uskupení;
- průběh obranných postavení;
- prostory, na jejichž udržení závisí odolnost obrany;
- čáry zasazení a směry protiztečí;
- rozhraní a koordinační čáry (prostory);
- místa budování ženijních zátarasů;
- úkoly palebného ničení protivníka v terénu.

Velitel oddílu (baterie) si při rekognoskaci prostoru obrany ujasňuje:

- průběh obranných postavení a plánované prostory palebných postavení v prostoru obrany;
- místa budování ženijních zátarasů v prostoru činnosti oddílu (baterie);
- možnosti ženijního budování bojové sestavy oddílu (baterie);
- osy pro manévr.

Úkoly oddílu v obraně budou stanoveny zejména přílohou „E“ Palebná podpora BR velitele úkolového uskupení.

Příloha „E“ BR velitele ÚU stanoví:

- úkoly palebné podpory v jednotlivých fázích obrany;
- prostory palebné činnosti;
- úkoly k přípravě paleb centralizovaných a řízených nadřízeným stupněm velení;
- prostory palebných postavení;
- normy spotřeby munice (v palebných průměrech).

PLÁN PALEB s tabulkami plánovaných paleb. Tabulky paleb pro jednotlivé fáze boje budou distribuované na SKP a SŘP oddílu a MKP bojových praporů. SŘP oddílu zabezpečí jejich rozdělení a distribuci na MŘP baterií.

Velitel dělostřelecké baterie v podřízenosti oddílu zpracuje BR na podkladě BR velitele oddílu.

Velitel minometné baterie bude v BR vycházet z BR velitele svého praporu a jeho příloh.

Velitel minometné čtyř ve svém BR určuje:

- úkoly minometů, palebné stanoviště, palebné sektory;
- postavení vozidel;
- způsob a dobu přesunu na palebná stanoviště;
- osy pro manévr;

- čas a způsob ženijního budování palebných stanovišť.

Velitel dělostřelecké palebné čety ve svém BR především určuje:

- úkoly děl, palebná stanoviště, palebné sektory;
- čáru a způsob zahájení palby na proniknuvší obrněné cíle protivníka;
- způsob a dobu přesunu na palebná stanoviště;
- osy pro manévry;
- čas a způsob ženijního budování palebných stanovišť.

Po zaujetí prostoru palebných postavení provede velitel oddílu (baterie) součinnost s velitelem bojového útvaru (jednotky), v jehož sestavě působí a sladí činnost jednotek při proniknutí tanků a jiných prostředků protivníka do vlastní sestavy a upřesní signály pro velení a součinnost.

8) Boj na zdrženou

Cílem boje na zdrženou je vyčerpat protivníka a udržet bojovou sílu. Tomuto cíli se podřizuje i palebné působení dělostřelectva. Boj na zdrženou (BNZ) může vést prapor, brigáda nebo z nich vytvářená úkolová uskupení a spolu s nimi i jejich organické a posilové dělostřelecké jednotky. Po celou dobu vedení boje na zdrženou musí být bojová hodnota dělostřelectvo šetřena k boji na jiném místě a v jiném čase.

BNZ se vyznačuje značnou dynamikou, častým manévrem do šířky i hloubky a střídáním defenzivního a ofenzivního charakteru taktických činností. Pokud převažuje defenzivní činnost, je činnost dělostřeleckých jednotek vedena podle zásad obrany. Pokud převažuje ofenzivní pojetí boje na zdrženou, působí dělostřelecké jednotky jako v útoku.

BNZ je veden se vede dvěma základními způsoby a z toho se odvozuje použití dělostřeleckých jednotek.

- **BNZ na čarách boje** – na čarách zvolených velitelem úkolového uskupení se předem budují prostory palebných postavení (plánovány předem).
- **BNZ pohyblivým způsobem** - baterie zaujímají převážně neplánované prostory palebných postavení.

Charakter paleb při podpoře BNZ se bude odvíjet od taktických úkolů velitele úkolového uskupení:

- při zpomalování protivníka a snaze způsobit mu účinné ztráty - soustředěné palby na hlavní síly a palebné prostředky jednotek prvního sledu protivníka,
- při úsilí donutit protivníka k manévru do prostorů vhodných pro vlastní protizteč – přehradné palby na směr postupu jednotek protivníka a soustředěné a samostatné palby k zabránění obejít vlastní sestavy a odstranění ženijních zátarasů a podporuje palebným přepadem provedení vlastní protizteče.

- při vyhýbání se boji za nevýhodných podmínek – krycí palby k odpoutání vlastních jednotek od protivníka a použití dýmové munice ke ztížení pozorování a krytí manévru.

Při BNZ je výhodné zahajovat palby na protivníka na velké vzdálenosti a to i z DPPP. K tomu je potřebná těsná součinnost s vševojskovým průzkumem.

Při plánování a velení dělostřelecké baterii při BNZ se musí velitel dbát na schopnost rychlého manévru a odpoutání se od protivníka a také:

- disponibilní čas na plánování činností je zpravidla nižší,
- důraz na opatření k zajištění vlastní bezpečnosti,
- navázání těsné součinnosti s bojovou jednotkou – ujasnění prostorů, čar a os pro manévry (přemístění), signály a hesla, koordinační čáry,
- počet koordinačních opatření palebné podpory se bude zvyšovat (CFL, NFA),
- počet plánovaných i neplánovaných palpost bude vyšší,
- osy pro přemístění mezi prostory palpost zpravidla delší než v obranném boji (4-10 km).

9) Činnost baterie ve specifických podmínkách v obraně

V horách a v lesích se více než obvykle decentralizuje činnost dělostřelectva. Dělostřelecké jednotky zauímají prostory palebných postavení na větším prostoru než obvykle. Prostory palebných postavení baterií mohou být od sebe izolovány horskými hřebeny, údolími či rozsáhlými zalesněnými plochami. V krajním případě mohou být palebná postavení více baterií rozmístěna v jednom prostoru se zmenšenými vzdálenostmi mezi děly a četami. Palebná postavení se volí podél komunikací, na lesních mýtinách a pasekách. Při volbě palebných postavení je nutné vyhýbat se blízkosti horských řek a potoků, strmým srázům a proláklínám.

Zvýšená pozornost se věnuje přímému zajištění a obraně palebných postavení a prostorů rozmístění dělostřeleckých jednotek.

Při organizaci palebného systému se kromě obecných zásad ve zvýšené míře plánují palby na soutěsky, komunikace, přechody přes řeky a přístupy k důležitým výšinám, na lesní průseky, mýtiny a východy z lesních porostů na přístupech k obraně. Palby oddílů mohou být častěji decentralizovány a mohou být vedeny po bateriích a četách.

Při obraně měst a osad se dělostřelectvo rozmisťuje pokud možno mimo město. Není-li to možné, volí se palebná postavení mimo zastavěné plochy v parcích, na hřištích a náměstích tak, aby umožňovala vedení paleb při kruhové obraně města. Palebný systém se připravuje na přístupy k městu, na jeho okraje a na důležitá křižení komunikací.

Při obraně v noci věnují dělostřelečtí velitelé pozornost **přípravě osob a techniky** na nadcházející činnost. Přípravu baterie na činnost v noci organizuje velitel baterie (čety) včas,

ve dne. Palebný systém dělostřelectva se vytváří s ohledem na dosah průzkumných prostředků v noci. Palby se připravují ve dne na předpokládané prostory soustředění nepřítele a čáry přechodu ke zteči s využitím optimálních metod přípravy prvků.

Osvětlování se připravuje již ve dne, K tomu je nezbytné vyčlenit osoby a prostory odkud bude osvětlování prováděno, zabezpečit včasné doplnění baterie osvětlovacími raketami FLG nebo jinou osvětlovací municí a organizovat spojení ke koordinaci osvětlování s podporovanou jednotkou (palebnou a/nebo bojovou).

Při obraně vodní překážky se úsilí dělostřelectva soustřeďuje na úseky vhodné k jejímu násilnému přechodu. Při obraně široké vodní překážky se **prostory palebných postavení** mohou volit blíže k vodní překážce.

Palebný systém dělostřelectva se připravuje na přístupy k vodní překážce, na výchozí prostory a osy přesunu k vodní překážce. Při zahájení násilného přechodu vodní překážky jednotkami protivníka je dělostřelectvem narušován přesun nepřítele a je ničeno především uskupení živé síly v místech nasedání na přepravní prostředky. Jestliže se části sil protivníka podaří překonat vodní překážku, dělostřelectvo jej ničí palbou a brání mu v rozšiřování předmostí. Zvláštní pozornost se věnuje palebné podpoře jednotek bránících se na protilehlém břehu a v případě potřeby i palebnému krytí jejich odchodu.

Při ústupu dělostřelectvo provádí **manévr pohybem**, aby zabránilo svému obklíčení. Přitom trvale částí sil zabezpečuje palebnou podporu jednotek, které kryjí ústup. Dělostřelectvo **palbami** umožňuje odpoutání jednotek od nepřítele a zaujetí mezilehlých obranných čar a postavení. Při snaze nepřítele o obejít a obchvat vlastních sil se vedou palby na jeho přesunující se proudy, obcházející odřady a manévrující předbojové sestavy.

Doporučená literatura

Základní

Děl-1-1, 2018. *Bojové použití dělostřelectva armády České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR.

IVAN, Jan, 2019. *Situační značky a zkratky pro dělostřelectvo: (vojenská symbolika a taktické značky pro dělostřelectvo dle APP-6) : studijní text*. Brno: Univerzita obrany v Brně. ISBN 978-80-7582-122-5.

Pub-35-14-01. *Bojové použití dělostřelectva*. Vyškov: Odbor doktrín VeV-VA, 2013. 203 s. – kapitola 8.

POTUŽÁK, L., VONDRÁK, J. *Situační značky a zkratky- dělostřelectvo*. Brno: UO, 2009. 49 s. [S-3082]

Doporučená

ČERMÁK, B. *Použití dělostřelectva v boji mechanizované brigády*. Brno: VA, 2004. 83 s. [S-2915]

Pub-31-10-02. *Taktika pozemních sil*. Vyškov: Odbor doktrín VeV-VA, 2011. 337 s. – kapitola 14-16.

